

Počet neschopenek stále roste

Češi prostonali v roce 2018 celkem 77,2 mil. dne. Nahlášeno bylo 1 849,5 tis. případů pracovní neschopnosti, což bylo nejvíce za posledních deset let.

ALENA HYKYŠOVÁ
odbor statistik
rozvoje společnosti

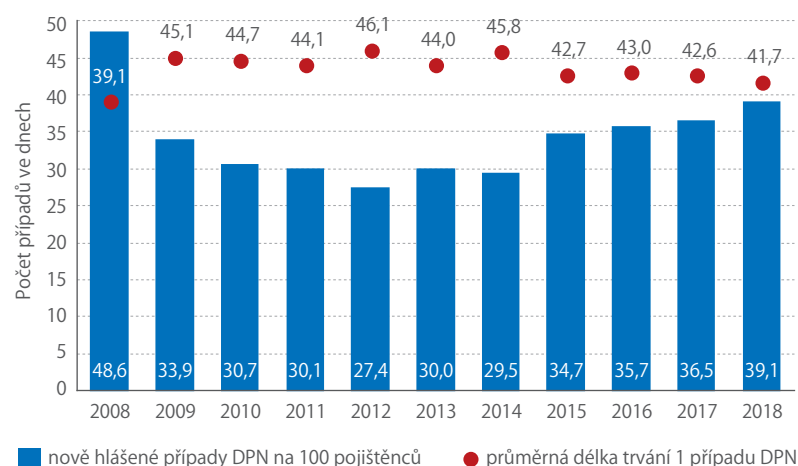
V roce 2018 chybělo v České republice v důsledku pracovní neschopnosti na pracovištích denně v průměru 211 tis. pojištěnců. To bylo o 12 tis. osob více než v roce 2017. O pět let dříve, tj. v roce 2013, obyvatelé ČR stonali ještě méně. Z důvodu dočasné indispozice bylo denně na neschopence o třetinu méně pojištěnců než v roce 2018. Pro nemoc chybělo v roce 2018 na pracovišti každý den v průměru 181 433 pojištěnců, následkem pracovního úrazu 7 043 a kvůli jinému než pracovnímu úrazu 22 913 nemocensky pojištěných.

NEMOCENSKY POJIŠTĚNÝCH PŘIBÝVÁ, ALE MEZI OSVČ JICH NENÍ MNOHO

V roce 2018 bylo zaznamenáno nejvíce případů pracovní neschopnosti za posledních deset let, a sice 1 849,5 tis. V přepočtu na 100 nemocensky pojištěných osob bylo nahlášeno 39 případů za rok, což bylo o 9 více než v roce 2013 a o 2,5 více než v roce 2017. Zároveň však vzrostl počet nemocensky pojištěných osob, který v roce 2018 činil 4 732,7 tis. Toto číslo bylo silně ovlivněno rostoucím počtem zaměstnanců v České republice v posledních letech. Zaměstnanci na rozdíl od osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) mají zákonnou povinnost účastnit se nemocenského pojištění, pro OSVČ je pojištění dobrovolné. Ačkoliv počet nemocensky pojištěných OSVČ poprvé od roku 2014 překonal 90tis. hranici, představoval pouze necelých 18 % všech OSVČ vykonávajících svou činnost na hlavní pracovní poměr.

bit.ly/31INXBZ

NOVĚ HLÁŠENÉ PŘÍPADY DOČASNÉ PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI NA 100 POJIŠTĚNÝCH A PRŮMĚRNÁ DÉLKA JEJICH TRVÁNÍ, 2008–2018

Zdroj: ČSÚ

PRŮMĚRNÁ DÉLKA NESCHOPENKY ČINILA 41,7 DNE

Naprostá většina všech hlášení pracovní neschopnosti se týkala nemoci, jen 10 % neschopenek bylo vydáno kvůli úrazu. Ženy nastupovaly do pracovní neschopnosti pro nemoc častěji než muži, a to v 903,5 tis. případech, u mužů byl počet o 160 tis. nižší.

Muži jsou však náchylnější k úrazům. Na pracovních úrazech se podíleli 68 %, ženy zbylými 32 %, což je dáno především odlišnou strukturou zaměstnanosti žen a mužů. Odvětví, kde převládají muži a vyskytují se zvýšená rizika pracovního úrazu, jsou například těžba a dobývání, zpracovatelský průmysl, stavebnictví, doprava a skladování či zemědělství, lesnictví a rybářství. Naopak odvětví, ve kterých převažují ženy a rizika pracovních úrazů bývají méně častá, jsou peněžnictví a pojišťovnictví, veřejná správa a vzdělávání.

Odvětvím s nejvyšším počtem neschopenek, ať už pro úraz, či nemoc, byl zpracovatelský průmysl. Zde na 100 pojištěnců připadalo 51,8 případu. Pak následovala oblast administrativní a podpůrné činnosti s 48,6 případu. Nejméně dočasných pracovních neschopností bylo evidováno v odvětví činnosti v oblasti nemovitostí (17,4 případu na 100 pojištěnců).

V roce 2018 strávili na neschopence obyvatelé ČR celkem 77,2 mil. dne, což bylo o 6 % více než v předcházejícím roce. Průměrná doba na neschopence trvala 41,7 dne, meziročně poklesla o necelý den. Neschopenka z důvodu nemoci trvala v průměru 40,1 dne, pro pracovní úraz 55,6 dne a z důvodu ostatních úrazů 54,7 dne.

NEJDĚLE SE MARODILO NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

Nejvíce případů pracovní neschopnosti v přepočtu na 100 pojištěnců bylo v roce 2018 v krajích Libereckém a Plzeňském (více než 45 neschopenek). Naopak relativně nejméně neschopenek vystavili lékaři pracujícím v krajích hl. m. Praha (31,9), Olomouckém (37,5) a Jihomoravském (37,8).

Rozdíly výskytu dočasné pracovní neschopnosti podle územního členění jsou značně ovlivněny strukturou zaměstnanosti, charakterem převažující ekonomické činnosti a mírou zaměstnanosti v daném regionu. Je též nutno zohlednit metodiku zpracování dat, kdy rozlišení regionální pracovní neschopnosti vychází z údaje o sídle útvaru mzdové účtárny zaměstnavatele. Co se týče délky trvání pracovní neschopnosti v regionálním kontextu, nejdelší průměrná doba byla zaznamenána na Moravě a ve Slezsku, tj. v krajích Zlínském (49,2 dne), Moravskoslezském (47,3 dne) a Olomouckém (45,7 dne).